

BOEKBESPREKING

Elsy Thöni - Vogt. Muscheln. -Ein Wegweiser zu ungeahnten Sammlerfreuden. Reihe Suchen und Sammeln Band I. 21½ x 21½ cm. 174 pp. waarvan 96 kunstdrukpagina's met foto's van ruim 160 soorten. Enkele tekstfiguren. Verlag Paul Haupt, Bern 1960. Zw. frs. 23,80 of \$ 6,--.

Dit is een schelpenboek zonder wetenschappelijke pretenties voor de "wereld-verzamelaar". Een kunstprodukt van een kunstzinnige familie: Foto's van Leni Willmann - Thöni; Typografie en Vormgeving: Hans Thöni; de tekst is van diens echtgenote die een prachtige schelpenverzameling bezit. Door hun samenwerking is dit boek iets moois geworden. Elsy Thöni, van beroep modetekenares, vertelt bijzonder prettig over de eerste kennismaking met haar hobby, de groei van haar collectie en de vreugde om het vinden van iets moois op haar vele strandtochten. "So fing es an", "Nicht jeder Anfang ist schwer", "Jagd nach lebenden Muscheln", "Das Reinigen lebender Muscheln und Schnecken", "Kleine Erlebnisse beim Suchen und Finden" zijn de inleidende hoofdstukken die door een serie platen worden afgesloten. De tweede serie hoofdstukken gaat over de verzameling: "Exotische Wünsche", "Die Romantik der Muschellisten", "Wir tauschen", "Die ganz Kostbaren", "Sesshaft und tief - Blumen und Blüten", "Wir spezialisieren uns", "Aus reiner Freude". Uit deze serie blijkt, dat dit een boek is voor de verzamelaar, de hobbyist. En het is zijn goed recht zijn vreugde te zoeken alleen in het bijeenbrengen van schelpen om hun vorm en kleur en hieraan zijn geld te spenderen, zonder verder enige wetenschappelijke belangstelling te hebben. De derde serie behandelt systematiek en nomenclatuur: "Aus dem Lebensbereich der Muscheln", "Schnecken", "Muscheln", "Tintenfische", "Chitonen", "Zahnschnecken", "Kleine Namenkunde", "Ordnung erleichtert die Übersicht". Ook deze serie wordt weer besloten door een serie prachtige platen. Ten slotte volgt een serie losse hoofdstukjes: "Wir blicken zurück in die Urzeit", "Sind Mollusken nützliche Tiere?", "Vom Notwendigen zum Schmuck", "Urzeitsouvenirs", "Muschelgeld", "Purpurner Ruhm", "Perlen", "Vom Kreuzritterwappen zum Shellsignet", "Die kleinen und die grossen Künstler". De Tereido's krijgen een beurt onder de titel: "Es sind nicht alles Engel". Onder het hoofd "Muscen: Stätten der Wissenschaft, Freude der Laien" volgt een lijst van de voornaamste Europese Musca. Inhoud en Register met wetenschappelijke namen besluiten het werkje.

We hebben alle waardering voor dit schone boek dat zo keurig modern verzorgd is. Het is enig in zijn soort, iets aparts, waarmee we zeggen willen dat het anders, vooral eenvoudiger is dan alle andere schelpenboeken en feitelijk buiten een wetenschappelijke beoordeling staat. De uitgever, vol bewondering staande voor de collectie van de schelpenverzamelaarster-echtgenote van een grafisch kunstenaar, vroeg haar een schelpenboek voor hobbyisten te schrijven en zij zong in dit boek haar eigen vreugden uit. Aan haar produkt zullen vele verzamelaars een genoeg beleven, hun eigen vreugden herkennen. De beginner zal enthousiast worden meegesleept en dan verder komen dan dit boek gaat, door inzage te nemen van de populaire werken die in de bibliografie genoemd worden. De wetenschappelijke malacoloog vindt in dit boek waardering voor zijn werk waarop de verzamelaar bouwt en waarin deze zijn vreugde vindt.

LB.

"INDO-PACIFIC MOLLUSCA" Uitgave van The Department of Mollusks, Academy of Natural Sciences of Philadelphia. Philadelphia 3, Pennsylvania U.S.A.

Groot seriewerk op kunstdrukpapier. Prijs \$ 5,-- per 100 pagina's. Afleveringen als tijdschrift of losbladig. Van volume 1 zijn verschenen (1959-1961):

afl. 1. p. 1-14 .Inhoud en Titelpagina

p. 15-32 The family Vasidae in the Indo-Pacific

afl. 2. p. 33-146 The genus Strombus in the Indo Pacific.

Te verwachten in 1961: afl. 3 Lambis, Terebellum; afl. 4. Pinnidae.

In behandeling zijn de genera Phasianella, Babylonia, Littorina, Tectarius, Drupa, Morula en Conus.

Voor de losbladige uitgave, waarom de meeste abonnees verzocht hebben, is een stevige, handige, uitneembare band beschikbaar waarin de afleveringen ongeacht de verschijningsvolgorde in systematische volgorde kunnen worden geplaatst. Prijs van deze band \$ 4,75 inclusief emballage en portokosten. Voor een bespreking van de verschenen afleveringen zie C.B. 83, p. 836 en C.B. 92, p. 939.

Dit prachtige tijdschrift is aanwezig in de bibliotheken van Amsterdam en Leiden. Via de boekhandel in Amsterdam en Rotterdam lopen nog drie abonnementen terwijl ook uw redacteur een exemplaar ter inzage heeft dat echter niet wordt uitgeleend. Het tijdschrift is in Nederland dus nog steeds zeldzaam. Daar ook de twee nederlandse adviseurs van dit amerikaanse instituut een exemplaar bezitten is het totaal

aantal exemplaren van dit werk in Nederland nog beperkt tot 8 stuks.

L.B.

N.B. Inmiddels heeft ook de Haagse werkgroep zich op deze uitgave geabonneerd.

Adam, William, 1960. Mollusques, tome I, Mollusques terrestres et dulcicoles, in: Fauna de Belgique (uitgave Kon. Belgisch Inst. Natuurw. te Brussel). 342 blz., 163 tekstfig., 4 gekl. pl. Prijs Belg. Fr. 350.--.

In het C.B. no. 30 van 30 oktober 1948 besprak ik Adam's verhandeling over de land- en zoetwatermollusken van België, verschenen in 1947. Reeds in hetzelfde jaar had de auteur het manuscript van een boek over deze materie voltooid. Door omstandigheden is de uitgave van dit boek vertraagd, maar nu is het dan toch eindelijk verschenen, waar nodig bijgewerkt tot de huidige stand van onze kennis.

Het eerste kwart van het werk is gewijd aan inleidende hoofdstukken over morphologie, ethologie, geographische verspreiding, belang voor de mens, variabiliteit en verzamelen en prepareren van land- en zoetwatermollusken. Daarna volgen een determineertabel en de beschrijvingen en afbeeldingen van alle uit België bekende soorten. Een literatuurlijst, index, verklaring van de afkortingen en inhoud besluiten dan het boek.

Belgie heeft hiermee een handboek voor zijn niet-mariene weekdierfauna gekregen dat de vergelijking met het beste wat in enig ander land op dit gebied bestaat, glansrijk kan doorstaan. De inhoud is steeds verantwoord en up to date en de tekst is zeer helder gesteld. De inleidende hoofdstukken, die met duidelijke, vaak schematische, figuren zijn geïllustreerd stellen de serieuze amateur in staat de studie van de Belgische molluskenfauna in het raam van de malacologie in het algemeen te plaatsen. De determinatietabel is zogenaamd kunstmatig, d.w.z. zij volgt niet streng de hiërarchie van de systematiek, maar grijpt aan bij de gemakkelijkst zichtbare kenmerken. De anatomie blijft in de tabel vrijwel geheel buiten beschouwing, maar waar zij tot de soortonderscheiding kan bijdragen of onontbeerlijk is (bijvoorbeeld Succineidae, naakte slakken, *Helicella*) wordt zij in de tekst beschreven en in vele gevallen met figuren verduidelijkt. De illustratie is voortreffelijk en bestaat geheel uit originele afbeeldingen. De vier kleurenplaten zijn resp. gewijd aan: Helicidae en *Oxychilus draparnaldi*, naakte slakken (2) en zoetwatermossels.

Ik zou dit boek ook in handen wensen van alle, die zich voor de Nederlandse niet-mariene mollusken interesseren. Immers zo weinig Nederlandse soorten ontbreken in België, dat men er vrijwel altijd de naam van een Nederlandse soort mee zal kunnen bepalen.

Jammer dat de prijs voor veel liefhebbers wel een bezwaar zal vormen om zich het boek aan te schaffen.

C.O. v. R.A.

C. SWENNEN. Data on distribution, reproduction and ecology of the Nudibranchiate molluscs occurring in the Netherlands. Netherlands Journal of Sea Research vol. 1, afl. 1-2, 1961, p. 191-240.

Het laatste werk waarin gegevens over de Nederlandse Zeenaaktslakken werden bijeengebracht verscheen in 1936 (Fauna van Nederland afl. VIII, Gastropoda, Opisthobranchia). Intussen is het aantal uit Nederland bekend geworden soorten gestegen van 18 tot 30, voornamelijk door het werk van de strandwerkgroep van de K.N.N.V. en de N.J.N. Voor het eerst sinds 25 jaar zijn alle gegevens waarover we beschikten aangevuld met talloze nieuwe gegevens door het onderzoek van Swennen aan het licht gebracht.

Voor elke soort wordt vermeld: Geografische verspreiding, verspreiding in Nederland, oecologische gegevens, Voedsel en jaarcyclus. Onder dit laatste hoofd vinden we gegevens over de tijd van het voorkomen, de voortplantingsperiode, groei, levensduur, aantal generaties per jaar en jaarlijkse fluctuaties in de aantallen.

In de algemene conclusies worden deze factoren voor de gehele groep nader besproken.

The Netherlands Journal of Sea Research is een nieuwe uitgave van de Nederlandse Dierkundige Vereniging. Het verschijnt twee maal per jaar. Abonnementsprijs voor leden der Nederl. Dierk. Ver. f. 5.-- per jaar.

L.B.